

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **P. Č.** proti žalovanému: **Krajský soud v Brně**, se sídlem Rooseveltova 648/16, Brno, v řízení o žalobě podané žalobcem, o návrhu žalovaného na postup podle § 9 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 30 A 49/2013,

t a k t o :

Věc vedená u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 30 A 49/2013 **se přikazuje** Městskému soudu v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 11. 4. 2013 se žalobce domáhá toho, aby soud určil, že zadržení žalobcovy stížnosti ze dne 25. 2. 2013 a nevydání rozhodnutí o ní je aktem odepření účinného opravného prostředku, tedy dokonanou nezákonností. Dále se žalobce domáhá toho, aby bylo Krajskému soudu v Brně uloženo poskytnout údaje pod body 1 a 4 v jeho žádosti.

Krajský soud v Brně podal Nejvyššímu správnímu soudu návrh na přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu dle § 9 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Svůj návrh odůvodnil tak, že žaloba směřuje proti samotnému Krajskému soudu v Brně, resp. soudnímu funkcionáři tohoto soudu, který vykonává úkoly státní správy na úseku soudnictví, a tato skutečnost zavdává objektivní pochybnosti o nepodjatosti všech soudců specializovaných senátů správního úseku tohoto soudu. Krajský soud v dané souvislosti odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2012, č. j. Nad 101/2012 - 18, a ze dne 18. 12. 2012, č. j. Nad 95/2013 - 6.

Žalobce se k návrhu na delegaci nutnou nevyjádřil.

Ustanovení § 9 odst. 1 s. ř. s. upravuje možnost Nejvyššího správního soudu přikázat věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení

soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát. Podle § 9 odst. 3 s. ř. s. mají účastníci právo se vyjádřit k tomu, kterému soudu má být věc přikázána. V citovaném ustanovení je upraven případ tzv. delegace nutné, která je podmíněna vyloučením všech soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu, který má věc jako soud věcně a místně příslušný projednat a rozhodnout.

Nejvyšší správní soud dospěl v nynější věci k závěru, že jsou podmínky pro přikázání věci dle § 9 odst. 1 s. ř. s., neboť pro vyloučení soudců místně příslušného soudu nelze sestavit senát.

V žalobě se žalobce domáhá toho, aby Krajskému soudu v Brně bylo přikázáno poskytnout informace, které požadoval ve své žádosti pod body 1 a 4. Danou věc by tak rozhodovali soudci působící u soudu, jehož se spor týká. Jde tak o případ posouzení nestrannosti soudců Krajského soudu v Brně, kteří by měli posuzovat postup předsedy soudu a samotného soudu ve vztahu k poskytnutí informací. Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezájatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky).

Nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, vyjadřující vnitřní psychický stav soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi nalezla stěží uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širěji, také v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšimu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, jestli reálně neexistují objektivní okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem odůvodňující závěr, že soudce určitým, nikoliv nezaujatým vztahem k věci disponuje. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv pouze na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, publikovaný jako N 127/6 SbNU 429, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>).

Nejvyšší správní soud ve shodě s citovanými rozhodnutími a se svou předchozí judikaturou (např. rozsudek tohoto soudu ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70, dostupný z www.nssoud.cz) uvádí: „*vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti*“.

Ve shodě s usnesením zdejšího soudu ze dne 12. 12. 2012, č. j. Nad 101/2012 - 18 (dostupným z www.nssoud.cz), které řešilo obdobnou právní otázku, je nutno zmínit, že důvodné pochybnosti o nepodjatosti soudců příslušného soudu lze mít nejen z toho důvodu, že žalovaným je subjekt, proti němuž směřuje žaloba, ale zejména

pokračování

z toho, že se přezkum týká postupu předsedy Krajského soudu v Brně, který vykonává úkoly státní správy na úseku soudnictví (k tomu dále srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2008, č. j. Nad 4/2008 – 47, ze dne 30. 9. 2003, č. j. Nao 31/2003 - 16, či výše zmíněný rozsudek totožného soudu ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70). Tato skutečnost tak zavdává objektivní pochybnosti o nepodjatosti všech soudců specializovaných senátů správního soudnictví příslušného krajského soudu.

V tomto ohledu je vhodné poukázat i na obecnou právní zásadu „*nemo iudex in causa sua*“, podle které nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci, a ve sporu mezi dvěma subjekty musí vždy rozhodovat nezávislý třetí subjekt. Tato obecná pravidla jsou obecně uznávána jako zásady spravedlnosti, a to i tehdy, jestliže nejsou normativně vyjádřena v pozitivním právu.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro delegaci nutnou a věc přikázal Městskému soudu v Praze. O přikázání tomuto soudu rozhodl z důvodu, že se žalobce ve svých žalobních tvrzeních dotýká též postupu Ministerstva spravedlnosti a jemu adresované stížnosti. Sídlo Ministerstva spravedlnosti přitom spadá do místní působnosti Městského soudu v Praze.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2013

JUDr. Radan Malík
předseda senátu